

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Ajankohtaista kiertotaloudesta ja jätehuollosta

Anna-Maija Pajukallio
14.6.2019, jätealan strateginen yhteistyöryhmä

3.1 STRATEGINEN KOKONAISUUS: Hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden turvaava Suomi

6

Vahvistetaan Suomen roolia kiertotalouden edelläkävijänä

KEINOT:

- Kiertotaloudesta uuden talouden perusta
- Jätteiden kierrätys
- Julkinen ja yksityinen kuluttaminen

Keinot - kiertotalous

- 1) Edistetään tuotteita korvaavien palvelujen syntymistä ja vahvistetaan neitseellisiä raaka-aineita korvaavien kierrätysraaka-aineiden markkinoita.
- 2) Kierrossa olevien raaka-aineiden osuutta lisätään suunnitelmallisesti.
- 3) Suomen roolia kiertotalouden edelläkävijänä vahvistetaan. **Hallituskaudella toteutetaan poikkihallinnollinen, strateginen kiertotalouden edistämishjelma mittareineen. Ohjelmassa asetetaan tavoitteet, määritellään tarvittavat toimenpiteet ja varataan tarvittavat resurssit kiertotalouden edistämiseksi Suomessa.**

- 4) Edistetään hallinnon, lainsäädännön ja taloudellisten ohjauskeinojen avulla kiertotaloutta ja puretaan sen esteitä sekä Suomessa että EU:ssa.
- 5) Vahvistetaan Suomen profiilia kiertotalouden edelläkävijänä myös kansainvälisillä foorumeilla (mukaan lukien eri YK-prosessit, WTO).
- 6) Kehitetään suomalaisen kiertotalousosaamisen vientiä sekä luodaan edellytyksiä kansainväliselle kiertotalousyhteistyölle eri sektoreilla.
- 7) Suomi ajaa ekosuunnitteludirektiivin muuttamista siten, että se edistää kiertotaloutta nykyistä paremmin.
- 8) Vahvistetaan kiertotaloutta myös ravinteiden kierron osalta.
- 9) Kiertotalouden investointien vauhdittamiseksi otetaan käyttöön määräaikainen kiertotalouden investointituki.

Keinot – jätteen kierrätys

- 10) Luodaan jätesektorille kierrätys- ja kiertotaloustavoitteita tukeva visio, joka ulottuu 2030-luvulle. Tavoitteena on kierrätysasteen nostaminen vähintään EU:n kierrätystavoitteiden tasolle.
- 11) Käynnissä olevan jätelain uudistamisen yhteydessä varmistetaan, että kunnissa noudatetaan jätelain säännöksiä silloinkin, kun kuljetukset on annettu kiinteistön haltijan järjestettäväksi. Pidetään kunnallisen jätehuollon toimijan ulosmyyntiraja 10 prosentissa (1.1.2030 alkaen).**
- 12) Varataan tarvittavat resurssit seuranta- ja mittausjärjestelmien kehittämiseen.
- 13) Selvitetään mahdollisuus käynnistää tekstiilien erilliskeräys ennen jätedirektiivissä asetettua vuoden 2025 määräaikaa.
- 14) Tehostetaan muovinkierrätystä ja toimeenpannaan muovitiekartan ehdotukset.

KEINOT Julkinen ja yksityinen kuluttaminen

- 15) Hankintaosaamisen tasoa ja hankintalain velvoittavuutta kestäviin hankintoihin ja laatuarviointiin nostetaan. Hankintalakia muutetaan siten, että hiili- ja ympäristöjalanjälki sisällytetään hankintakriteereihin ympäristövaikutuksiltaan merkittävässä hankinnoissa.
- 16) Otetaan käyttöön työkalu innovatiivisten hankintojen riskien jakamiseksi. Vauhditetaan kestäviä ja innovatiivisia hankintoja koskevien hyvien käytäntöjen yleistymistä.
- 17) Kuluttajien mahdollisuutta saada tietoa palvelujen ja hyödykkeiden ilmasto- ja ympäristövaikutuksista vahvistetaan. Edistetään olemassa olevien kestävästä kulutuksesta tukevien kriteeristöjen käyttöä ja uusien luomista.
- 18) Uudistetaan verotusta tukemaan kestävä kehityksen tavoitteita ja kestävästä kuluttamisesta. Tavoitteena on, että ilmasto- ja ympäristövaikutukset näkyvät vahvemmin tuotteiden ja palveluiden hinnassa.

Kestävän kehityksen verouudistus ja kiertotalouden edistäminen

Hallitus selvittää kevään 2020 kehysriiheen mennessä kattavasti edellytykset edistää veropoliittisin keinoin kiertotaloutta esimerkiksi laajapohjaisella uusiutumattomista luonnonvaroista tehtyjen pakkausten pakkausverolla, jätteenpolton energia- ja hiilidioksidipäästöön perustuvalla verolla sekä kaatopaikalle päätyvän jätteen jäteveroa korottamalla. Tavoitteena on toteuttaa veromuutokset vuoden 2021 alusta.

- päävastuuministeriö VM

Kiertotalousasiaa myös muualla, kuten

- 3.1 tavoite 4 (rakentaminen)
 - Tehostetaan materiaalien kierrätystä ja kiertotaloutta rakennusalailla
- 3.1 tavoite 7 (ilmastoystävällistä ruokapolitiikkaa)
 - Puolitetaan ruokahävikki vuoteen 2030 mennessä. Laaditaan [tiekartta](#) hävikin vähentämiseksi ruokaketjun joka vaiheessa.
- 3.4 (elinvoimainen Suomi)
 - Tavoite 3 – Suomi tunnetaan teknologisen kehityksen ja innovatiivisten hankintojen ja kokeilukulttuurin edelläkävijänä
 - Edistetään sosiaalisten, ilmasto- ja kestävän kehityksen tavoitteiden toteutumista julkisten hankintojen kautta.
 - Selvitetään mahdollisuudet hajauttaa innovatiivisten hankintojen riskiä laajemmalle esimerkiksi riskirahastojen perustamisen kautta.
 - Vahvistetaan jakamistalouden kehittyminen lainsäädännöllä ...
- 3.4.2 (maatalous)
 - Lukuisia kirjauksia biokaasusta

Kertakäyttömuovituotteita koskeva direktiivin (SUP) aikataulu

EU:SSA

- Hyväksytty EU-parlamentissa 3/2019, neuvostossa 21.5.2019 ja julkaistaneen kesäkuussa 2019.
- Tulee voimaan kesällä 2021
- Ohjeet erilliskeräyksestä valmistuvat vuoden 2019 lopussa ja ohjeet tuottajanvastuusta osana pakkausedirektiivin ohjeita vuonna 2020.

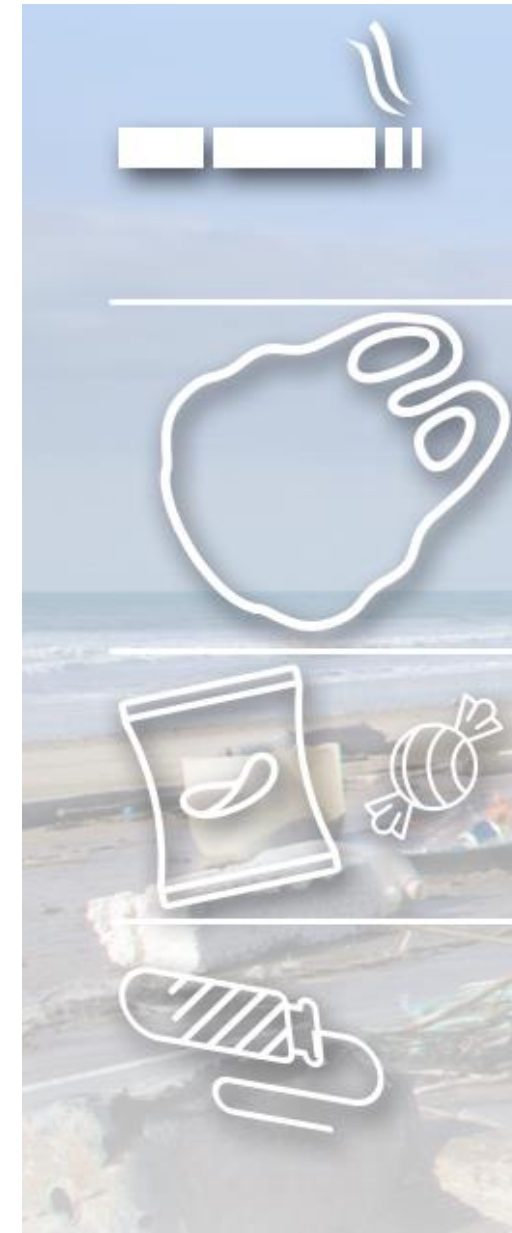
SUOMESSA

- **Selvitys** kertakäyttöisten muovituotteiden myyntimääristä, ympäristövaikutuksista ja keinoista vähentää niiden kulutusta Suomessa
 - Ekoleima Ay, Enlawin Oy ja Pidä Saaristo Siistinä ry
 - Valmistuu syyskuuhun mennessä
- **Työryhmä** syksyllä 2019.
- **HE** syksyllä 2020?
 - Lakiteknisesti useita vaihtoehtoisia toteuttamistapoja – jätelaki, oma laki ...

HUOM: Kalvot 10-11 lainattu Ari Ekroosilta

TUOTTEET	POIKKEUKSET	DIREKTIIVIN VAATIMUKSET			
Oxo-hajoavasta muovista tehdyt tuotteet	ei poikkeuksia. Direktiivissä ei ole tätä koskevaa liitettä tuoteryhmistä	Täyskielto	Max 3 litran juomapullot	ei koske lääkinällisiä elintarvikkeita eikä lasisia tai metallisia nestepakkauksia, joissa on muovikansi	Korkkien pysyttävä kiinni pakkauksessa 5 v kuluessa, kierrätysmuovin osuus oltava v. 2025 jälkeen 25 % PET-pulloissa, v. 2030 alkaen 30 % kaikissa muovipulloissa. Erilliskeräysvelvollisuus 77 % v. 2025 mennessä ja 90 % v. 2029 mennessä. Tehtävä green deal tai perustettava tuottajavastuujärjestelmä , jolla rahoitetaan keruufra, keruu, roskien siivous, kuljetus ja käsittely sekä valistustoimet.
Muoviset vanupuikot		Täyskielto			
Muoviset kertakäyttöruokailuvälineet		Täyskielto	Muut max 3 litran juomapakkaukset (myös yhdistelmäateriaalia olevat)	ei koske lääkinällisiä elintarvikkeita eikä lasisia tai metallisia nestepakkauksia, joissa on muovikansi	Korkkien pysyttävä kiinni pakkauksessa 5 v kuluessa. Tehtävä green deal tai perustettava tuottajavastuujärjestelmä , jolla rahoitetaan keruufra, keruu, roskien siivous, kuljetus ja käsittely sekä valistus.
Muoviset juomien sekoitustikut ja pillit	ei lääkinälliset pillit	Täyskielto			
Muoviset ilmapallojen tikut		Täyskielto	Muoviset kertakäyttöjuomamukit, niiden korkit ja kannet		Mitattavissa oleva kulutuksen vähentäminen v. 2022 ja 2026 välillä. Green deal tai tuottajavastuujärjestelmä , jolla rahoitetaan keruufra, keruu, roskien siivous, kuljetus ja käsittely sekä 10 art valistus . Tuotteeseen tai pakettiin merkintä siitä, miten hävitetään oikein ja mitä tapahtuu jos hävitetään väärin. Juomamukissa merkittävä mukiin.
Kertakäyttöiset vaahdotetusta polystyreenistä tehdyt pakkaukset (ns. dogipäkit), juomapakkaukset ja mikit		Täyskielto	Kertakäyttöiset valmiiksi syötävien elintarvikkeiden pakkaukset	ei juomapakkaukset, ruokaa sisältävät kääreet eikä sekä lautasia että ruokaa sisältävät annospakkaukset	Mitattavissa oleva kulutuksen vähentäminen v. 2022 ja 2026 välillä. Green deal tai tuottajavastuujärjestelmä , jolla rahoitetaan keruufra, keruu, roskien siivous, kuljetus ja käsittely sekä valistus .

Joustavat kääreet ja annospakkaukset		On tehtävä green deal tai perustettava tuottajavastuujärjestelmä , jolla rahoitetaan keruufra, keruu, roskien siivous, kuljetus ja käsittely sekä valistus.
Terveysiteet, tamponit, tamponin asettimet		Tuotteeseen tai pakettiin on pantava merkintä siitä, miten hävitetään oikein ja haitat, jos hävitetään väärin.
Kosteuspyyhkeet ja esikosteutetut pyyhkeet	ei koske teollisuuden pyyhkeitä	On tehtävä green deal tai perustettava tuottajavastuujärjestelmä , jolla rahoitetaan roskien siivous ja käsittely, tiedonkeruu ja raportointi sekä valistus. Ei erilliskeräystä. Tuotteeseen tai pakettiin pantava merkintä siitä, miten hävitetään oikein ja haitat, jos hävitetään väärin.
Tupakat ja filterit		On perustettava tuottajavastuujärjestelmä , jolla rahoitetaan näiden tuotteiden keruu ja käsittely julkisessa jätehuollossa, mahdolliset lisäkeruuastiat, roskien siivous ja käsittely, tiedonkeruu ja raportointi sekä 10 art valistus. Innovoitava muovisuodattimien korvaamiseksi . Ei erilliskeräystarvetta, käsiteltävissä tavallisena jätteenä. Tuotteeseen tai pakettiin pantava merkintä siitä, miten tuote hävitetään oikein ja haitat, jos hävitetään väärin.
Kevyet muoviset kantokassit (50 mikronia)		On tehtävä green deal tai perustettava tuottajavastuujärjestelmä , jolla rahoitetaan keruufra, keruu, roskien siivous, kuljetus ja käsittely sekä valistus.
Ilmapallot (kuluttajakäyttöön)		On tehtävä green deal tai on perustettava tuottajavastuujärjestelmä , jolla rahoitetaan roskien siivous ja käsittely, tiedonkeruu ja raportointi sekä 10 art valistus. Ei erilliskeräystarvetta, käsiteltävissä tavallisena jätteenä.
Muovia sisältävät kalastusvälineet ja kalankasvatusvälineet sekä niiden osat		On tehtävä green deal tai perustettava tuottajavastuujärjestelmä , jolla rahoitetaan keräyskustannukset, kuljetus ja käsittely sekä valistuskustannukset. Osittainen erilliskeräysjärjestelmä.

Miksi kiertotalous?

9 % - raaka-aineiden globaali kulutus on yli 80 miljardia tonnia vuodessa, mistä vain 9 prosenttia käytetään uudelleen tai kierrätetään.

50 % - siirtymällä kiertotalouteen teollisuuden kasvihuonekaasupäästöjä voitaisiin vähentää EU:ssa puolella vuoteen 2050.

90 % - biodiversiteettikadosta ja vesikuormituksesta aiheutuu luonnonvarojen käytöstä.

Kiertotalous EU pj-kauden agendalla

- Epävirallinen ministerikokous 11.-12.7.
 - I kiertotalouden ratkaisut ilmastonmuutoksen ja luonnon monimuotoisuuden katoamisen hidastamiseksi
 - II teemat, joita pidetään tärkeänä tulevan komission agendalla ja mahdollisessa kiertotalous 2.0 toimenpideohjelmassa.
- Päätelmät lokakuussa tai joulukuussa
 - Hyödynnetään epävirallisen ministerikokouksen keskusteluja sekä
 - Euroopan komission maaliskuussa julkaisemaa kertomusta kiertotaloutta koskevan toimintasuunnitelman toteutuksesta sekä asiantuntijaraporttia tuotepolitiikan keinoista.
- European Days for Sustainable Circular Economy 30.9.-1.10.2019 Finlandia-talossa
 - teemoina ovat kestävä siirtymä vähähiiliseen kiertotalouteen, kestävä ja älykäs valmistusteollisuus ja kestävä innovointi.